

РЕШЕНИЕ

№ 23616

гр. София, 09.07.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 51 състав, в
публично заседание на 10.06.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Анета Юргакиева

при участието на секретаря Светла Гечева, като разгледа дело номер **3017** по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и следващите от Административнопроцесуалния кодекс /АПК/ във връзка с чл. 118 от Кодекса за социално осигуряване /КСО/.
Образувано е по жалба на Р. Т. С., ЕГН [ЕГН], срещу Решение № 2153-21-18/21.01.2025г. на директора на ТП на НОИ - С. - град, с което е оставена без уважение жалбата ѝ срещу Разпореждане № [ЕГН] от 03.10.2024г. на ръководител „ПО“ в ТП на НОИ – С. - град.
Според изложеното в жалбата оспореното решение е незаконосъобразно и необосновано. Жалбоподателката оспорва, че не е имала качеството самоосигуряващо се лице в периода 01.11.2022г. – 13.12.2022г., както и че новите доказателства за осигурителен стаж и доход са представени в срока за обжалване на разпореждането за изменение на личната пенсия в действителен размер, като твърди, че сумите са постъпвали периодично, превеждани от публичен изпълнител. Твърди също, че е нарушено правото ѝ на защита, тъй като Разпореждане № № [ЕГН]/69/ от 05.09.2024г. не ѝ е връчвано. Сочи, че датата, считано от която е постановено изменението, е определена по повод подаденото от жалбоподателката заявление от 25.01.2024, с което е поискала изменение /по подразбиране увеличение на пенсията/ поради допълнително постъпили в НОИ данни за осигурителен стаж и осигурителен доход за 2020г. Изтъква, че преди това със заявление от 02.08.2023г. е поискала увеличение на пенсията съобразно допълнително постъпили в НОИ данни за осигурителен стаж и осигурителен доход за периода 01.01.2018г. - 31.12.2019г. и за периода 01.01.2022г. - 31.12.2022г., като по това заявление искането ѝ е било удовлетворено с Разпореждане № [ЕГН], като е отказано преизчисление с допълнително представения осигурителен доход поради по-неблагоприятен коефициент. По този начин органът се съобразил с изискването за спазване на по- благоприятния вариант - зачетен е допълнителен

осигурителен стаж и като краен резултат размерът на пенсията е увеличен. По същия начин подала заявление от 25.01.2024г., по което не получила резултат или отговор, а вместо това установила, че има издадено Разпореждане № [ЕГН], по инициатива на органа, с което е определена начална дата за изменение на пенсията 25.01.2024г. Жалбоподателката поддържа, че по собствена инициатива административният орган не следва да влошава положението на лицето, а следва да приложи по-благоприятния вариант, като прецени дали да признава или не новопостъпили данни за осигурителен стаж и осигурителен доход, с оглед ненамаляване на индивидуалния коефициент за определяне размера на пенсията. Моли се за отмяна на оспорваното Решение № 2153-21-18/21.01.2025г. на директора на ТП на НОИ С. - град, като преписката бъде върната за ново разглеждане и произнасяне със задължителни указания за спазване на закона. В съдебно заседание жалбоподателката поддържа жалбата лично и моли същата да бъде уважена по изложените в нея съображения.

Ответникът – директор на ТП на НОИ С. – град, представляван от юрисконсулт П., поддържа становище за неоснователност на жалбата, като моли тя да бъде отхвърлена. Подробни доводи излага в писмени бележки. Претендира юрисконсултско възнаграждение.

Съдът, след като се запозна с жалбата и доводите на страните и прецени събраните по делото доказателства, установи следното:

Със Заявление вх. № 2113-21-9777 от 13.12.2022 г. Р. С. е поискала да ѝ бъде отпусната лична пенсия за осигурителен стаж и възраст, като е представила удостоверителни документи по чл. 2 от Наредбата за пенсиите и осигурителния стаж (НПОС). Въз основа на тях е зачетен осигурителен стаж от трета категория труд в размер на 38 години, 06 месеца и 11 дни.

С Разпореждане № [ЕГН] от 09.01.2023г. на жалбоподателката е отпусната лична пенсия за осигурителен стаж и възраст в минимален размер съгласно чл.70, ал.12 КСО, считано от 13.12.2022г.

С Разпореждане № [ЕГН] от 07.03.2023г. пенсията е изменена в действителен размер, считано от 13.12.2022г., при зачетен осигурителен стаж от трета категория труд - 38 години, 06 месеца и 11 дни, индивидуален коефициент 1.1029 и осигурителен доход за периода от 01.01.2000г. до 31.12.2017г. - 121391.56 лв. Определеният размер на пенсията е 735.85 лв., към който е прибавена сума по ПМС № 479/30.12.2021г. 60 лв., или общ месечен размер на пенсията 795.85 лв.

Със заявление № 2121-21-230 от 02.08.2023г. Р. С. е поискала пенсията ѝ да бъде изменена на основание чл. 99, ал.1, т.1, буква „а” от КСО въз основа на допълнително постъпили в НОИ суми за осигурителни вноски, като бъде зачетен придобития осигурителен стаж и осигурителен доход преди пенсиониране за времето от 01.01.2018г. до 31.12.2019г., както и от 01.01.2022г. до 31.12.2022г., считано от момента на постъпване на сумите в НОИ за погасяване на задълженията за съответната година. По това заявление е издадено Разпореждане № [ЕГН] от 09.11.2023г., с което пенсията е преизчислена по чл.102, ал.1, т.2, ал.3-5 от КСО, като е зачетен само осигурителен стаж, тъй като определеният индивидуален коефициент е по-неблагоприятен при включване на осигурителен доход до 31.12.2022г.

С ново заявление от 25.01.2024г. Р. С. отново е поискала пенсията ѝ да бъде изменена на основание чл. 99, ал.1, т.1, буква „а” от КСО въз основа на допълнително постъпили в НОИ суми за осигурителни вноски в качеството ѝ на самоосигуряващо се лице за период преди пенсионирането - от 01.01.2020г. до 31.12.2020г., считано от момента на постъпване на сумите в НОИ за погасяване на задълженията за съответните години.

Въз основа на това заявление е изискана и извършена от дирекция „Краткосрочни плащания и контрол“ в ТП на НОИ проверка на данните за осигурителния стаж и доход на жалбоподателката. Съставен е констативен протокол от 08.02.2024г., в който е констатирано, че за периода от

01.05.2021г. до 31.12.2021г. няма платени авансови вноски в дължимия размер за Р. Т. С., поради което е направено заключение, че лицето няма качество на самоосигуряващо.

С Разпореждане №[ЕГН]/69/ от 05.09.2024г., издадено на основание чл.99, ал.3 от КСО, е отменено Разпореждане № [ЕГН] от 07.03.2023г. и всички последващи. Пенсионният орган е приел, че отмененото разпореждане е неправилно, тъй като постъпилите осигурителни вноски касаят периода до началната дата на отпускане на пенсията и следователно задължително следва да бъдат включени при формирането на индивидуалния коефициент, поради което пенсията следва да бъде изменена от началната дата 13.12.2022г., тъй като новите доказателства за осигурителен стаж и доход са представени в срока на обжалване на разпореждането за изменение на личната пенсия в действителен размер. Пенсията е изменена, считано от 13.12.2022г., на основание чл. 99, ал.1, т.2, буква „д” от КСО, като е включен осигурителен стаж и осигурителен доход до началната дата на отпускане на пенсията. Зачетеният осигурителен стаж от трета категория труд е 41г. 05м. 23 дни., базисен период - 01.01.2000-12.12.2022г. и осигурителен доход 143 406,93 лв., индивидуален коефициент - 1.0078, изчислен с включен осигурителен доход преди пенсионирането за 2018г, 2019г. и 2022г. Определен е размер на пенсията към 13.12.2022г. - 783.24 лв. След служебно преизчисляване на основание чл.102, ал.1, т.1, ал.2 и ал.5 КСО с разпореждането е определена пенсия в общ размер 878.96 лв., считано от 01.07.2023г., а считано от 01.07.2024г. – 975.65 лв., при зачетен осигурителен стаж – 41г. 06м. и 11 дни.

С Разпореждане № [ЕГН] от 03.10.2024г. пенсията на жалбоподателката е изменена на основание чл. 99, ал. 1, т.2, буква „ д” от КСО, считано от 25.01.2024г., при зачетен осигурителен стаж 42 г. 10м. и 11 дни и общ осигурителен доход до началната дата на отпускане на пенсията в размер на 153326.93 лв. Определена е пенсия в размер на 877.53 лв., считано от 25.01.2024г., съответно 974.06 лв., считано от 01.07.2024г.

Разпореждането е обжалвано пред директора на ТП на НОИ С. – град с жалба вх. № 1012-21-1287/12.11.2024г. С Решение № 2153-21-18/21.01.2025г. директорът на ТП на НОИ С. – град е оставил жалбата без уважение.

Жалбата е допустима, а по същество е основателна.

Съгласно чл. 117, ал. 1, т. 2, б. „а“ разпорежданията за отказ или за неправилно определяне или изменение и за прекратяване на пенсиите, добавките и компенсациите към тях се обжалват пред ръководителя на съответното териториално поделение на НОИ. Съгласно чл. 117, ал. 3 КСО ръководителят на териториалното поделение се произнася по жалбите или исканията с мотивирано решение в едномесечен срок от получаването им. Предвид гореизложеното и с оглед Заповед № 1712/17.08.2015 г. на управителя на НОИ, процесното решение на директора на ТП на НОИ С.-град се явява издадено от компетентен орган. Спазено е изискването за форма, като са изложени в достатъчна степен мотивите, обусловили отхвърляне на подадената жалба. Потвърденото от директора на ТП на НОИ С.-град разпореждане също е издадено от компетентен орган (Заповед № 1015-21-247/04.12.2018г.), при спазване изискването за форма и посочване на фактическите и правни основания за издаването му. В хода на административното производство не са допуснати съществени нарушения на административнопроизводствените правила.

Неотносими към въпроса за законосъобразността на Решение № 2153-21-18/21.01.2025г. и потвърденото с него Разпореждане № [ЕГН] от 03.10.2024г. са доводите, че на жалбоподателката не е било връчено Разпореждане №[ЕГН]/69/ от 05.09.2024г. Издаването на процесното разпореждане от 03.10.2024г. не е обвързано или обусловено от издаването или влизането в сила на предходното разпореждане от 05.09.2024г., а след като последното не е връчено, възможността му за оспорване не е преклудирана, съответно правото на защита на жалбоподателката не е накърнено.

На следващо място, неоснователни са възраженията, че пенсионният орган не е имал право по своя инициатива да издаде разпореждане, с което се намалява размерът на пенсията. Видно от чл. 99, ал.1, т.2 от КСО, влязлото в сила разпореждане по чл. 98 може да се измени или отмени от органа, който го е издал, по негова инициатива, когато се установи наличието на някоя от изброените предпоставки, една от които е, ако пенсията е определена в неправилен размер. Анализът на правната норма сочи, че във всеки случай, когато органите по пенсионното осигуряване установят, че пенсията е неправилно определена, те не само имат право, а са длъжни да издадат ново разпореждане, с което да определят пенсията в правилния според тях размер, съответно като отменят или изменят предходния свой акт. В този смисъл няма съмнение, че пенсионният орган има право служебно, по своя инициатива да измени, в това число да определи по-нисък от първоначалния размер на пенсията, като за целта издаде съответния акт /разпореждане/. Именно на това основание и в тази хипотеза е издадено процесното Разпореждане № [ЕГН] от 03.10.2024г.

Неоснователни са твърденията, че при изменение на пенсията въз основа на новопостъпили данни за осигурителен стаж и доход за периода преди пенсионирането, административният орган няма право да влошава положението на заявителя, като определи пенсия в по-нисък от преди това установения размер. КСО не съдържа забрана или ограничение в този смисъл. За разлика от чл.102 КСО, който изрично предвижда, че когато пенсията се преизчислява въз основа на допълнително придобит след пенсионирането осигурителен стаж, преизчисляването се извършва според по-благоприятното за лицето положение, за случая, когато се определя друг размер на пенсията поради наличие на нови данни за осигурителния стаж и доход преди пенсионирането, подобно изискване или ограничение няма. Видно и от текста на чл. 99, ал.1, т.2 от КСО, пенсионният орган е длъжен да издаде нов акт винаги, когато констатира, че пенсията е определена в неправилен размер, т.е. независимо дали е била неправилно определена в по-висок или по-нисък размер. Следователно, при действие ex officio пенсионният орган се ръководи единствено от това какъв следва да е правилният размер на пенсията, без да има право и задължение да съобразява кое положение се явява по-благоприятно за лицето.

Незаконосъобразно е обаче определянето на новия размер на пенсията, считано от 25.01.2024г. - датата на подаване от жалбоподателката на заявлението за изменение на пенсията. Според чл.99, ал.2 КСО, по заявление на пенсионера разпореждането се изменя или се отменя от датата на представяне на доказателствата /т.1/, а когато това става по инициатива на органа - от датата на отпускането или промяната на пенсията /т.2/. Алинея 3, която предвижда, че ако в срока за обжалване на разпореждането са представени нови доказателства за осигурителен стаж, осигурителен доход, гражданско състояние и други, разпореждането се отменя или изменя от датата на отпускането, промяната или отказа за отпускане на пенсията, в случая е неприложима, доколкото изменението не е свързано с обжалване на акт на пенсионния орган. Следователно, предвид соченото от пенсионния орган правно основание – чл.99, ал.1, т.2, б. „д“, пенсията следва да се измени съобразно правилото по чл.99, ал.2, т.2 КСО, т.е. от датата на промяната. Тъй като това не е сторено, разпореждането и потвърденото с него решение се явяват незаконосъобразни и следва да бъдат отменени.

Налице е и още едно основание за отмяна на обжалваното решение. Органите на НОИ не са признали на жалбоподателката осигурителен стаж за периода от 01.05.2021г. – 31.12.2021г. с мотив, че за този период няма платени авансови вноски в дължимия размер. От изисканата от органите по приходите – писмо от ТД на НАП, офис „С.“ и справка към него се установява, че жалбоподателката няма задължения за осигурителни вноски за разглеждания период. При това положение фактическите констатации на административния орган се явяват опровергани и след

като неоснователно не е зачетен осигурителен стаж и доход за този период, се налага преразглеждане и на така определения размер на пенсията.

Предвид изложеното, Решение № 2153-21-18/21.01.2025г. на директора на ТП на НОИ С. - град, с което е оставена без уважение жалбата на Р. Т. С. срещу Разпореждане № [ЕГН] от 03.10.2024г. на ръководител „ПО“ в ТП на НОИ – С. - град, следва да бъде отменено и преписката да се върне на административния орган за ново произнасяне съобразно дадените указания.

Воден от горното и на основание чл. 172, ал. 2, предложение второ от АПК, Административен съд София – град, III отделение, 51 състав

Р Е Ш И :

ОТМЕНЯ по жалбата на Р. Т. С. Решение № 2153-21-18/21.01.2025г. на директора на ТП на НОИ - С. - град, с което е оставена без уважение жалбата на Р. Т. С. срещу Разпореждане № [ЕГН] от 03.10.2024г. на ръководител „ПО“ в ТП на НОИ – С. - град.

ИЗПРАЩА преписката на директора на ТП на НОИ - С. - град за ново произнасяне съобразно дадените указания по тълкуването и прилагането на закона.

Решението подлежи на обжалване с касационна жалба пред Върховния административен съд в 14-дневен срок от получаването му.

СЪДИЯ: